

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๕๘ /๒๕๕๓

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสภาเภสัชกรรม เกี่ยวกับรายชื่อ
อนุกรรมการสอบสวนและหนังสือกล่าวโทษ

ผู้อุทธรณ์ : นายธีระ ฉกาจนโรดม
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สภาเภสัชกรรม

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายธีระ ฉกาจนโรดม ผู้อุทธรณ์ซึ่งเป็นเภสัชกร ถูกกล่าวหาว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้อุทธรณ์จึงมอบอำนาจให้นายณรงค์ฤทธิ์ เพชรฤทธิ์ มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงเลขาธิการสภาเภสัชกรรม ใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๕ รายการ ดังนี้

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการสภาเภสัชกรรม ครั้งที่ ๑๖๓ (๑๑/๒๕๕๑) และครั้งเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาจรรยาบรรณ

๒. รายงานการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวน

๓. รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณกรณีพิเศษ

๔. หนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่จำนวนครบทุกหน้า มีรายชื่อผู้ลงลายมือในเอกสารครบถ้วน

๕. คำสั่งสภาเภสัชกรรมหรือหนังสือสภาเภสัชกรรมที่แจ้งผลและรายละเอียดผลการพิจารณากรณีจรรยาบรรณ

สภาเภสัชกรรมมีหนังสือ ที่ สก ๐๑/๐๑/๗๐๔ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ รายการที่ ๒ รายการที่ ๓ และรายการที่ ๕ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔ สภาเภสัชกรรมปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่า โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะอยู่ระหว่างการพิจารณาหรือภายหลังการพิจารณาทางจรรยาบรรณเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูล

คำวินิจฉัย ที่ สค ๕๘ /๒๕๕๓

ข่าวสารดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของสภาเภสัชกรรมได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓ อุทธรณ์คำสั่งการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาคำอุทธรณ์ ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่าเพียงพอต่อการพิจารณาโดยไม่จำเป็นต้องเชิญคู่กรณีมาชี้แจง โดยสรุปความได้ว่า สภาเภสัชกรรมได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจรรยาบรรณเภสัชกรของผู้อุทธรณ์ จากกรณีที่ผู้อุทธรณ์ในฐานะนายกสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (พรีม่า) ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์มติชน เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยกล่าวว่า “ยินดีกับความคิดของนายไชยาที่เห็นว่าในอนาคตการประกาศบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรโดยรัฐ (ซีแอล) กับยาอาจไม่จำเป็น เพราะได้ทำซีแอลกับยาที่จำเป็นแล้ว และถือว่านายไชยาเป็นผู้มีมารยาทในการทำงานอย่างมาก เพราะสิทธิบัตรยาเป็นเรื่องที่ต่างประเทศได้ทุ่มเงินลงทุนวิจัยอย่างมหาศาล แต่อยู่ดี ๆ จะมายึดเอาทรัพย์สินทางปัญญาไป เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง”

กลุ่มผู้ร้องเรียนเห็นว่าจากคำกล่าวข้างต้นทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสังคม และไม่เหมาะสมกับฐานะการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์ยังเป็นนายกเภสัชกรรมสมาคมซึ่งเป็นกรรมการสภาเภสัชกรรมโดยตำแหน่ง แต่ได้กล่าวถึงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาโดยเจตนาว่าการประกาศบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรโดยรัฐ (ซีแอล) เป็นการยึดเอาทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นการให้ความเห็นโดยไม่สุจริตแก่สาธารณชน เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นการยึดเอาทรัพย์สินทางปัญญา แต่อย่างใด ในทางกลับกันการดำเนินการดังกล่าวถูกต้องตามข้อตกลงการค้าโลกว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๓๕ ของประเทศไทย นอกจากนี้ บริษัทเอกชนก็สามารถขายผลิตภัณฑ์ของตนต่อไปได้โดยปกติ มิได้มีการยึดทรัพย์สินของบริษัทแต่อย่างใด อนึ่ง ผู้อุทธรณ์มิได้ให้ความเห็นครั้งนี้เป็นครั้งแรกแต่ได้ประพุดติและกระทำการเช่นนี้ต่อสาธารณชนมาหลายครั้งหลายหนแล้ว การกระทำดังกล่าวเป็นการผิดข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘ เนื่องจาก ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมต้องไม่หลอกลวง หรือให้คำรับรองอันเป็นเท็จ หรือให้ความเห็นไม่สุจริตในเรื่องใด ๆ ภายใต้อำนาจหน้าที่แก่สาธารณชน หรือผู้มารับบริการ ให้หลงเข้าใจผิดเพื่อประโยชน์ของตน ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ จึงขอให้สภาเภสัชกรรมพิจารณาจรรยาบรรณของผู้อุทธรณ์ต่อไป

คณะกรรมการสภาเภสัชกรรมพิจารณาเห็นว่า ในขณะที่ผู้อุทธรณ์ได้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่ได้กล่าวในนามของตนเอง หากแต่กล่าวในฐานะนายกสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (พรีม่า) จึงถือได้ว่าการกล่าวในฐานะเป็นตัวแทนขององค์กรหนึ่งเท่านั้น และพรีม่าก็ไม่ได้เป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพเป็นเพียงแต่องค์กรหรือสมาคมที่มีสมาชิกเป็น

คำวินิจฉัย ที่ สค ๕๘ /๒๕๕๓

บริษัทที่ทำการวิจัย/ผลิตและจำหน่ายเภสัชภัณฑ์เท่านั้น นอกจากนี้ บุคคลที่จะมาเป็นนายกสมาคมฯ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมเท่านั้น อาจเป็นบุคคลที่จบสาขาวิชาชีพอื่นก็ได้ เช่น แพทย์ หรือผู้ที่จบบัญชี ขอเพียงเป็นผู้บริหารของบริษัทที่เป็นสมาชิกของสมาคมเท่านั้นก็พอ จึงไม่อาจถือได้ว่า ผู้อุทธรณ์ได้กล่าวในขณะประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม สำหรับข้อความในตอนท้ายของบทความนั้น เห็นว่าเป็นการกล่าวเฉพาะในส่วนเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อพัฒนาการเข้าถึงระบบยาที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นอีกกรณีหนึ่งที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการให้สัมภาษณ์เรื่องซีแอลแต่อย่างใด อีกทั้งคำกล่าวก็เป็นเพียงการคาดการณ์ถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นเพราะขณะนั้นยังไม่มีการประชุมนัดหมาย จึงเป็นเพียงการที่ผู้อุทธรณ์คาดว่าตนน่าจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมด้วยไม่ว่าจะในฐานะนายกพรีมา หรือนายกเภสัชกรรมสมาคม คณะกรรมการสภาเภสัชกรรม จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้กล่าวให้สัมภาษณ์เรื่องซีแอลยาในขณะประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมแต่อย่างใด จึงให้ยกข้อกล่าวโทษ

ผู้อุทธรณ์จึงใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารรายการข้างต้น แต่ได้รับการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔ ในชั้นพิจารณาสภาเภสัชกรรมได้ชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่าอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของสภาเภสัชกรรม โดยอาจมีปัญหาในการให้ความร่วมมือต่อการสอดส่องการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของเภสัชกรได้

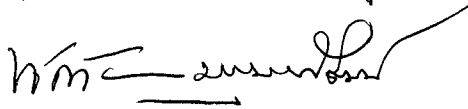
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ รายการที่ ๒ รายการที่ ๓ และรายการที่ ๕ สภาเภสัชกรรมได้เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว จึงไม่มีประเด็นในการวินิจฉัย คงมีเพียงข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔ ซึ่งสภาเภสัชกรรมได้ปฏิเสธการเปิดเผยเท่านั้น จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในขณะนี้สภาเภสัชกรรมได้สอบสวนข้อเท็จจริงกรณีการร้องทุกข์กล่าวโทษเกี่ยวกับจรรยาบรรณเภสัชกรของผู้อุทธรณ์เสร็จสิ้นแล้ว โดยมีมติให้ยกข้อกล่าวโทษ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงไม่อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรมีโอกาสทราบว่าผู้ใดเป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ เพื่อนำไปปกป้องสิทธิของตนต่อไป สำหรับเหตุผลที่สภาเภสัชกรรมมีความเป็นห่วงว่าอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของสภาเภสัชกรรมโดยอาจมีปัญหาในการให้ความร่วมมือต่อการสอดส่องการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของเภสัชกรได้นั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า การร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ใดนั้นมิใช่การกล่าวหาลอยๆ โดยปราศจากหลักฐาน แต่ผู้ร้องทุกข์ควรมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้รอบคอบก่อน และควรรับผิดชอบในเรื่องที่ตนได้ร้องทุกข์ไป ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยหนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่จำนวนครบทุกหน้า และมีรายชื่อผู้ลงลายมือในเอกสารครบถ้วน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๕๘ /๒๕๕๓

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สภาเภสัชกรรมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

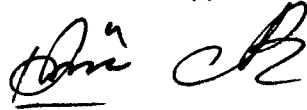
หัวหน้าคณะที่ ๑

(ศาสตราจารย์ วิเชียร วัฒนคุณ)

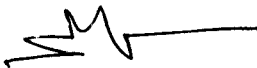
กรรมการ

(นายจัดภัย บุรุษพัฒน์)

กรรมการ

(นางแนนน้อย วิสวโยธิน)

ร้อยโท

กรรมการ

(วิรัช พันธุมะผล)

กรรมการ

(นายพีรพล ไตรทศวิทย์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายสมชาย หอมลออ)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓

หมายเหตุ ศาสตราจารย์ วิเชียร วัฒนคุณ ป่วย จึงมิได้ลงนามในคำวินิจฉัย